

Forum for tillitsvalgte, Gardermoen, 31. mars – 1. april, 2011

Innholdsrikt og engasjert

NTFs Forum for tillitsvalgte handlet mest om Forbrukerrådets tannlegetest og presentasjonen av denne i mediene. Hva skjedde egentlig? Og hva nå? Andre temaer som engasjerer NTFs tillitsvalgte er revisjon av etiske regler og innføring av obligatorisk etterutdanning.

Forbrukerrådets direktør Randi Flesland var til stede og gikk rett på sak. Hun fortalte at Forbrukerrådet satser på prisportaler, også kalt markedsportaler. Arbeidet med tannlegenes portal er begynt. Flesland fortalte videre at utgangspunktet var at Forbrukerrådet fikk en henvendelse om å lage en prisportal for tannlegjetjenester fra Helse- og omsorgsdepartementet.

For å gi en bakgrunn til prisundersøkelsen med påfølgende pressedekning i mars, fortalte hun at Forbrukerrådet er et selvstendig organ, finansiert av Stortinget, som skal ivareta folks forbrukerrettigheter i et fritt marked. Hun fortalte videre at FN har nedfelt tre sentrale forbrukerrettigheter: Retten til å velge, retten til trygge og sunne produkter og retten til informasjon om hva du kjøper.

– Forbrukerrådets visjon er å gi forbrukeren makt og mulighet til å gjøre

gode valg, sa Flesland, og nevnte spesielt problematikken rundt asymmetrisk informasjon, hvor fagpersoner kjenner produktene og tjenestene, mens forbrukeren ikke har noen mulighet til å vurdere tilbudet.

Ved siden av tannhelseportalen planlegges det portaler for følgende bransjer: apotek, pensjons- og personforsikring, byggevarer, håndverktjenester, eiendomsmekling, bilverksteder og dagligvarer. Finansportalen er allerede ferdig.

På spørsmål fra salen om dette skal koste noe for tannlegene, svarte Flesland at portalen ikke skal tjene penger, men være en markeds plass hvor tannlegene kan vise seg fram, og samtidig gi informasjon. Tannlegene skal presenteres standardisert og oppdatert, og man kan gjerne ha link til hjemmesiden. Et viktig område vil være å standardisere språket slik at alle kan forstå terminologien.

– Skal Forbrukerrådet også måle kvalitet på leger? Spørsmålet kom fra salen.

– Forbrukerrådet har ikke fått spørsmål om dette, og initiativet må eventuelt komme fra Helse- og omsorgsdepartementet og Stortinget, slik som for tannhelseportalen, svarte Flesland.

Flesland forsikret for øvrig om at alle kunne ta det med ro, det skulle ansettes en tannlege som prosjektleder for portalen.

Alle tannleger vil bli pliktige til å oppgi priser, men i hvilken form det skal rapporteres er foreløpig ikke klart. Det er behov for et standardisert kodeverk og terminologi i journalene før en kan komme så langt. Statens Folkehelseinstitutt har gjort et prøveprosjekt med forsøk på å hente ut opplysninger fra elektroniske tannlegejournaler, som er omtalt i Tidende tidligere. Dette har foreløpig ikke gitt resultater, sa Flesland.

Randi Flesland presenterte Forbrukerrådets ideer om en tannhelseportal.

Engasjement og ergrelse

Solve Stang fra Stang Media presenterte «Den store tannlegeslakt – ei historie frå virkeligheita». Her kunne deltakerne kommentere og stille spørsmål til NTFs håndtering av journalister, TV-program, avisoppslag, intervjuer og debattprogrammer i radio og fjernsyn i mars. Spørsmålene og kommentarene var mange.

– Hva visste NTF? Hva er forhistorien? Hva gjorde de?

NTFs generalsekretær, Richard Næss, redegjorde for hva NTF visste. Først om møtet med Forbrukerrådet, hvor NTF ble orientert om undersøkelsen, uten at de fikk beskjed om at det ble tatt notater, eller hvordan disse skulle brukes. Så, etter en måned, fortalte Næss, fikk NTF en rapport på betingelse av at ingen fikk vite noe, og at FBI (Forbrukerinspektørene på NRK 1) hadde enerett.

NTF ba spesielt om at ingen skulle få vite hvilke tannleger som var testet, og

Randi Flesland oppfordret til å ta kontakt med Irene Solberg (t.h.), begge fra Forbrukerrådet, for innspill til forbrukerportalen for tannlegjetjenester.

fikk bekreftelse på at det var i orden. I ettertid forsvarte Forbrukerrådet seg med at det var kun bedriftsnavn som skulle nevnes. For tannleger går dette som kjent ut på ett.

Næss snakket også med en journalist i Forbrukerrådet, som forsikret at han bare ville bidra til forbrukeropplysning og ville behandle tannlegene skånsomt. «Bidra til god pasientopplysning», var uttrykket som ble brukt.

Carl Henrik Gullaksen fortalte at etter et så å si uanmeldt besøk og et to timer langt intervju, ble kun noen få minutter av intervjuet brukt, selvsagt der han sier noe som passer godt i programmets oppbygning.

Hele innslaget fra Forbrukerinspektørene ble så vist og det var mange og følelsesladete reaksjoner.

Burde foreningen protestert? spurte mange i debatten etterpå. Burde hver og en blitt informert på forhånd? Burde sperrefristen som ble gitt for å gå ut med rapporten vært overholdt? Hvorfor var ikke NTF mer synlig som forening?

–Hvorfor gjorde de ikke mer?

Næss vurderte det slik at en protest fra NTF bare ville gjort saken verre. NTF ville aldri kunnet gripe inn i den redaksjonelle prosessen, langt mindre stoppet programmet, og en kommentar om at foreningen hadde forsøkt, ville bare gitt saken en

ekstra dimensjon og skapt større oppmerksomhet.

Stang ga følgende råd i slike situasjoner: Det beste er å være ydmyk. Han sa også at presidenten og Carl Henrik

Sølve Stang presenterte «Den store tannlegeslachten – Ei historie frå verkelegheita» for et lydørt publikum.

Caroline Hol fra Norsk Forening for Kjeve- og ansiktsradiologi var en av deltakerne i debatten rundt programmet Forbrukerinspektørene.

Gullaksen står fram som positive og tillitsvekkende.

Flere kommenterte at fakultetets rolle i saken var betenkelig.

Presidenten og generalsekretæren kunne fortelle at Tannlegeforeningen allerede hadde hatt møter med Det odontologiske fakultet og at de hadde avtalt et møte med statssekretær Tone Toften i Helse- og omsorgsdepartementet. Helse- og omsorgsministeren skulle også få grunnleggende opplæring i faget på Det odontologiske fakultet i Bergen. Flere trenger å lære at et hull ikke nødvendigvis er et hull som skal bores.

Stang la til at det er viktig med god dialog med Forbrukerrådet, til tross for at de hadde gjort et elendig grunnarbeid i denne saken. Saken mistet med-

Carl Henrik Gullaksen, medlem av NTFs hovedstyre, var en av tannlegene i testen. Her i samtale med Anne Rønneberg, Norsk forening for pedodonti, Nina Ullsfoss, Norsk Kjeveortopedisk Forening og Bente Brokstad Herlofson, Norsk Forening for Oral Kirurgi og Oral Medisin.

Kristin Camilla Olsen fra Troms Tannlegeforening hadde flere ting på hjertet i anledningen medias håndtering av tannleger.

ienes oppmerksomhet etter få dager, og Lyngstad fortalte at de hadde vært i møte med stortingets Helse- og omsorgskomite, som ikke hadde noen ytterligere spørsmål.

Det ble kommentert at presidenten burde gått ut mot tannhelse-reiser, senere i det samme FBI-programmet. Men Lyngstad sa at det foreløpig ikke har vært noen systematiske undersøkelser om tannhelse-reiser til utlandet, og at en bare har fortellinger i etterkant å vise til. Og da selvsagt gode historier om katastrofer. Men, sa han, ingen vet egentlig noe om dette, og da vil det være galt av foreningen å gå ut og advare mot det.

– Jeg kan ikke si at polske, ungarske og thailandske tannleger er dårlige. Helfo dekker nå behandling i utlandet, så dette må vi godta, til vi vet noe annet, avsluttet presidenten.

NTFs siste undersøkelse gjennom Synovate gjennomført i år, viser for øvrig at tre prosent har fått utført planlagt tannbehandling i utlandet i løpet av de to siste årene.

Spørsmålet ble stilt til slutt: Kan en stole på forbrukerrådet? Hvis Forbrukerrådet bruker samme metodikk på andre tester som på denne, bør kanskje testene vurderes kritisk?

Hva koster en tannlegebehandling? Et pionerprosjekt

Kostnadene stiger mer enn inntektene i norske tannlegepraksiser, viser tall fra Saga Regnskap. Hva koster det egentlig å drive en tannlegepraksis? Spurte hovedstyremedlem Carl Henrik Gullaksen, som i samarbeid med masterstudenter fra BI forsøker å finne svar på akkurat dette.

15 grupper med to til tre studenter i hver, fordelt på 26 klinikker i Bergen, Trondheim, Stavanger og Oslo er med på et prosjekt, som aldri har vært gjennomført her i landet tidligere. Data-innsamlingen har frist 9. juni, og de håper rapporten er ferdig til høsten.

En tilsvarende undersøkelse ble laget i London for ti år siden. Målet er å finne ut hva en tannlegepraksis tjener penger på, og ikke. Masterstudent Hanne Cornelia Tvedt fra BI og Carl Henrik Gullaksen presenterte undersøkelsen i korte trekk.

Hanne Cornelia Tvedt, masterstudent fra BI, og Carl Henrik Gullaksen fra NTFs hovedstyre presenterte et pilotprosjekt som tar sikte på å finne ut presis hva en tannlegebehandling koster.

Etiske regler

Representantskapet ordfører Ivar Hoff og hovedstyremedlem Camilla Steinum orienterte. Representantskapet 2009 bestilte en revisjon av NTFs etiske regelverk. Arbeidskomiteen har bestått av Rita Tilley Wilberg, Hauk Øyri, Camilla Steinum og Ivar Hoff, med assistanse fra advokat Elisabeth Scarpello i NTFs sekretariat. De har hentet innspill fra andre forbund, fra juristene til tannhelsesekretærene og akupunktørene.

Hvilke overordnede prinsipper skal en holde seg til? Skal en ha regler eller retningslinjer? Hvilke sanksjoner bør det være? Hvilke konflikter kan oppstå? Dette er noen av spørsmålene komiteen har stilt seg. Regelverket trenger i alle fall en modernisering, samfunnet forandrer seg, også språket.

En viktig kollegial retningslinje har vært og vil være å behandle andre som man ønsker å bli behandlet selv.

Hovedstyret sender dokumentet på høring, både forslag til nye reviderte etiske regler og forslag om nye retningslinjer for saksbehandling.

Antall paragrafer er skåret ned fra 42 til 23, men en del av dem er samlet i en egen saksbehandlingsavdeling. Regelen om reklameforbud er beholdt i forslaget. En viktig endring: sanksjoner utføres av etisk råd, mot lokalforeningene i dag.

Alle får anledning til å lese gjennom

høringsforslaget: både lokal- og spesialistforeningene er høringsinstanser.

De største utfordringene i dagens etiske regler er varslingsproblematikk og markedsføring, bemerket Etisk komites leder, Rita Tilley Wilberg.

Et annet forslag til forandring er at det ikke lenger skal være obligatorisk oppmøte i tannlegevaktordningen. Det er så ulik belastning i forskjellige lokalforeninger at en heller foretrekker en vaktordning i offentlig regi.

Nytt nettsted

Informasjonssjefen i NTF, Morten H. Rolstad, håpte at alle hadde sett NTFs nye nettsted, og han nevnte spesielt at alle lokalforeningene er invitert til kurs i nettredigering av sine nye sider.

Akademikerne

Leder i Akademikerne, Knut Aarbakke, ga et overblikk over hovedorganisasjonene i foredraget Det norske arbeidslivet – konflikt eller konsensus?

Han fortalte at den nordiske modellen av konsensus og samarbeid er unik i verden. Regjeringens kontaktutvalg hvor alle de store organisasjonene sitter er uten sidestykke. Han sa også at utfordringene i norsk arbeidsliv i dag er knyttet til arbeidstid.

I Norge er streik så strengt regulert at en nesten må ha en mastergrad i regelverket for å få lov til å streike, og det stilles store krav til konfliktfor-

beredelser. Norge har et lavt antall streiker sammenlignet med for eksempel England og Frankrike. Norge har fått kritikk fra det internasjonale LO, International Labour Organization (ILO) for strenge regler, som går ut over yttringsfriheten. Men, la Aarbakke til; Norge har et høyt konfliktnivå i forhold til land med samme streikeregler.

Det som skiller Akademikerne fra andre yrkesorganisasjoner er at de ar et høyt antall næringsdrivende blant medlemmene, deriblant tannleger. Akademikerne er en av hovedorganisasjonene i samfunnet, altså en forhandlingsorganisasjon, men også et interessefellesskap for næringsdrivende og privat sektor.

Akademikernes arbeidsområde er viktige lønns- og arbeidsvilkår men også rammebetingelser for næringsdrivende, studievilkår og forskningens rammevilkår.

– Den nysgjerrighetsdrevne forskningen har for dårlige kår. Uten nysgjerrighetsdrevne grunnforskning hadde vi aldri sett for eksempel Internettet og det berøringsbaserte brukergrensesnittet, sa Aarbakke.

En ny Synnovate-undersøkelse viser at hele 40 prosent ikke vet hvem Akademikerne er, og her har organisasjonen en stor utfordring.

Arbeidstid, som ufrivillig deltid blir den nye store saken, sa Aarbakke videre. Her våger Akademikerne å tenke nytt, sa han. Arbeidstidsbestemmelsene slik vi kjenner dem i dag er laget for skiftarbeidere, ikke kompetansearbeidskraft. Bestemmelsene trenger oppmykning. Bestemmelsen om særlig uavhengig stilling betyr nå at du er unntatt alle regler. Da kan du jobbe 24 timer i døgnet. Denne bestemmelsen brukes nå på saksbehandlere i offentlig sektor, kunne han fortelle og konkluderte med at dette må reguleres på en annen måte.

Økonomi og lokalforening

NTFs økonomisjef, Wenche Stavik, avsluttet Forum for tillitsvalgte med å fortelle om hvorfor det er viktig å ha orden i sysakene når en driver lokalforening.

En rask gjennomgang av lokalforeningenes vedtekter viser at det ofte ikke er samsvar mellom regnskapsår og kalenderår. Styremedlemmene er

ansvarlige for regnskapet. Man skal legge fram et regnskap, men har ikke revisjonsplikt når man er under 20 millioner i balansen. Lokalforeningene bør ha egen bankkonto. Da må de også ha et organisasjonsnummer. Dette får man enkelt og greit i Brønnøysundregistrene. Det å ha konto i kasserers navn, er uryddig og kan by på problemer. Særlig med økt medieoppmerksomhet, nevnte hun.

Nytt styre må meldes til Brønnøysundregistrene ved nyvalg, og det er enklest at kalenderåret er regnskapsåret, var rådene hun ga. Alle lokalforeningene får nye regler og gode råd tilsendt fra NTF.

Tekst og foto: Kristin Aksnes

Obligatorisk etterutdanning på høring

Prosjektgruppen som har utredet obligatorisk etterutdanning (OEU) for NTFs medlemmer har levert sin rapport. Den ble sendt på høring til NTFs lokalforeninger få dager etter Forum for tillitsvalgte, med høringsfrist 16. mai.

Gruppens leder har vært Ragna Iden ved Universitetet i Bergen. Fagnemndas leder Inger-Johanne Nyland, Øyvind Asmyhr fra NTFs fagavdeling og hovedstyrets Bernt Vidar Vagle har vært gruppens øvrige medlemmer. Hovedstyremedlem Vagle presenterte prosjektgruppens rapport for Forum for tillitsvalgte.

Hovedpunktene er at omfanget legges på 150 timer fordelt på fem år. Av nyheter foreslås NTFs landsmøte flyttet fra torsdag til lørdag til onsdag til fredag, og det foreslås at NTF arrangerer et symposium hvert år, etter dansk modell.

Omfang og sanksjoner

Prosjektgruppen går inn for 150 timer obligatorisk etterutdanning over fem år, tilsvarende det som har vært anbefalt for NTFs medlemmer inntil nå. Pensjonister og nyutdannede, det vil si uteksaminert siste fem år, innrømmes 50 prosent reduksjon i kravet. Man begynner å telle fra 1. januar 2010, sammenfallende med representantskapets vedtak om innføring av OEU i november 2009.

Medlemmene bør få en årlig tilbakemelding om etterutdanningsstatus. Etter tre år får de som har mindre enn 50 timer en særskilt melding med oppfordring om å intensivere etterutdanningsaktiviteten. Etter fire år får de som ikke har nådd 100 timer en tilsvarende eller strengere melding. De som ikke har nådd 150 timer etter fem år får melding om at de ikke kommer med i registeret over tannleger som oppfyller kravet. Et slikt register kan gjøres tilgjengelig for offentligheten.

Innhold

NTF har ved å pålegge medlemmene OEU, ansvar for et skikkelig kurstilbud. Likevel er det vanskelig å vedta at NTFs etterutdanningstilbud skal være altomfattende og det eneste som er tellende. Det er derfor nødvendig å åpne for en viss valgfrihet for den enkelte, sier rapporten.

Vagle viste til nyere tall som sier at NTF har i overkant av 4 500 yrkesaktive medlemmer. Av disse deltar cirka 1 500 årlig på NTFs kurs. Ved innføringen av OEU skal altså ytterligere 3 000 ha et tilbud.

Prosjektgruppen foreslår et krav om at fire femdelere av timetallet, det vil si 120 timer, skal hentes fra etterutdanningsaktivitet laget av eller vurdert og godkjent av NTF. Dette innebærer at 30 timer kan være faglig aktivitet som ikke er vurdert av NTF, i rapporten omtalt som egenaktivitet. Dette kan eksempelvis være lesing og fordyping i fagartikler eller deltakelse på eksterne kurs.

Rapporten sier at TSE, NTFs landsmøte og NTFs kurstilbud skal være grunnpilarene i etterutdanningen. Det tellende timetallet for noen av etterutdanningsaktivitetene bør oppgraderes. Tanken er at TSE fortsatt teller 75 timer per modul. Landsmøtet bør gå fra onsdag til fredag, med mulighet til påmelding for én, to eller tre dager, der hver dag teller ti timer. Videre heter det at NTFs kurstilbud må videreutvikles ytterligere. Ett tema som bør inngå blant obligatoriske emner er etikk, sier rapporten. Dette foreslås laget som et nettbasert kurs. Siden kan en vurdere behovet for flere obligatoriske fagområder, heter det.

Det sies videre at NTF må videreutvikle nettbasert etterutdanning, av

hensyn til tilgjengelighet for alle, uansett hvor de bor. Vagle påpekte at nettbasert utdanning er dyrt å utvikle, og tilsvarende billig å drifte senere.

Et symposium etter dansk modell foreslås etablert som et årlig arrangement. Det første er planlagt til 2012 og går under navnet Holmenkollsymposiet, idet det er tenkt lagt i tilknytning til Holmenkollen skifestival neste år. Innholdet holdes foreløpig hemmelig, fortalte Inger-Johanne Nyland.

Rapporten sier også at man bør organisere arbeidskurs som kan avholdes flere steder i landet. Rapporten foreslår også en ny type rullerende

kurs som foreslås etablert som et tilbud til lokalforeningene. Til slutt heter det at TSE kan videreutvikles og to nye TSE-moduler foreslås; innen pedodonti og praksisadministrasjon.

Kommentarene fra salen etter presentasjonen gikk først og fremst ut på at det er store lokale forskjeller, og at ingen lokalforening må pålegges noe mer enn de kan håndtere.

Visjon

Til sist i presentasjonen leste Vagle prosjektgruppens visjon som sier at «NTF gjennom obligatorisk etterutdanning tydeligere viser at vi er en for-

ening av ansvarlige tannleger med høy etisk og faglig standard. Gjennom pålegg om etterutdanning bidrar NTF til å synliggjøre et bevisst samfunnsansvar i vår yrkesutøvelse. Medlemskap i NTF skal være et kvalitetsstempel.»

Ellen Beate Dyvi